

Bydgoszcz, maja 2015r.

WOJEWODA KUJAWSKO – POMORSKI

WPS.VIII.431.4.2015.PK,IZ

Pani

██████████

Kierownik

**Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Chełmnie**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz.1092) w związku z art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.) w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Chełmnie, ul. Generała Hallera 11, 86-200 Chełmno w dniach od 03.03.2015r. do 13.03.2015r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym dotycząca realizacji dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów stosownie do uregulowań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 poz. 114) oraz ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2012r. poz. 1228 ze zm.) i ustawy z 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014r. poz. 567), przez:

- ██████████ – starszego inspektora w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy– kierownika zespołu kontrolnego,
- ██████████ – inspektora wojewódzkiego w Wydziale Polityki Społecznej Kujawsko - Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy,

w zakresie:

1. przedmiot kontroli: prawidłowość przyznawania i wypłaty dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasiłków dla opiekunów w okresie zasiłkowym 2013/2014 stosownie do uregulowań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015r. poz. 114) i ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. 2012r. poz. 1228 z późn.zm.) oraz ustawy z 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. z 2014r. poz. 567)
2. okres objęty kontrolą: okres zasiłkowy 2013/2014 w zakresie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, 2013/2014 – w zakresie świadczeń rodzinnych, czerwiec 2014r. w zakresie zasiłku dla opiekunów.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kontrolowaną działalność ocenia się: pozytywnie z uchybieniami na podstawie ustaleń dokonanych w wyniku weryfikacji wybranych losowo akt 10 świadczeniobiorców pobierających dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, akt 5 wierzycielek pobierających świadczenie z funduszu alimentacyjnego w okresie zasiłkowym 2013/2014, w tym postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, akt 10 świadczeniobiorców pobierających zasiłek dla opiekunów w miesiącu czerwcu 2014r.

W wyniku analizy materiału źródłowego zespół kontrolny ustalił:

- kompletność i ważność upoważnień i pełnomocnictw dla pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmnie do podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia działań windykacyjnych oraz prowadzenia postępowania w tych sprawach, a także do prowadzenia postępowania w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych oraz zasiłków dla opiekunów.

(Akta kontroli, str. 13-17)

- kompletność i ważność upoważnień dla kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmnie do prowadzenia oraz wydawania decyzji administracyjnych wynikających z realizacji ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy

z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów a także ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.

(Akta kontroli, str. 18-22)

- kompletność składanych wniosków o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego zgodnie w wymogami rozporządzenia z dnia 7 lipca 2010r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz wzorów wniosku, zaświadczeń i oświadczeń o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. 2010r. nr 123 poz.836) oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

- prawidłowość powołania podstawy prawnej w poddanych kontroli decyzjach w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz pouczenia o możliwości i trybie odwołania się od decyzji administracyjnej, a także o konieczności informowania o wszelkich zmianach mających wpływ na wypłatę świadczenia,

- prawidłowość występowania z wnioskiem do organu właściwego dłużnika o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, zgodnie z art. 5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

(Akta kontroli, str. 67)

- merytoryczną poprawność przyznawania uprawnień do skontrolowanego dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków dla opiekunów,

- poprawność wystawiania tytułów wykonawczych dla dłużników alimentacyjnych. Z wyjaśnień przedstawionych przez Panią Kierownik Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmnie dotyczących wystawiania tytułów wykonawczych dla dłużników alimentacyjnych wynika, iż „...*Burmistrz jako organ zgodnie z zapisami art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wystawia tytuły wykonawcze na dłużników alimentacyjnych, na podstawie których jest uprawniony do egzekwowania należności z tytułu wypłaconych na osoby uprawnione świadczeń z funduszu alimentacyjnego...*”.

(Akta kontroli, str. 95-98)

- terminowość wydawania decyzji administracyjnych dotyczących zasiłków dla opiekunów, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka, oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego zgodnie z ustawą z dnia 14 czerwca 1960r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013r., poz. 267 z późn. zm),

- prawidłowość i terminowość dokonywania wypłat świadczeń rodzinnych, a także świadczeń z funduszu alimentacyjnego - na podstawie przedstawionych list wypłat,

- prawidłowość postępowania administracyjnego w zakresie przyznawania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Z losowo wybranych akt 10 świadczeniobiorców pobierających dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka (tj. 10,75 % świadczeń ustalonych na podstawie sprawozdań jednostki z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o świadczeniach rodzinnych na IV kwartał 2013r.) wynika, iż w 6 przypadkach świadczeniobiorcom dodatek przysługiwał z tytułu śmierci drugiego rodzica dziecka. Z kolei 4 wnioskodawcom w/w dodatek przysługiwał w sytuacji gdy ojciec dziecka był nieznan. Przyznane świadczenia w okresie zasiłkowym 2013/2014 były zgodne z obowiązującą ustawą o świadczeniach rodzinnych (art. 11a ust. 1 pkt 1-3), w myśl której dodatek przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka lub opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka, ponieważ: drugi z rodziców dziecka nie żyje lub ojciec dziecka jest nieznan, a także powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone,

- prawidłowość postępowania administracyjnego w zakresie przyznawania prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Postępowanie było zgodne z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która zakłada, że prawo świadczeń z funduszu alimentacyjnego przysługuje osobie uprawnionej do alimentów zasądzonych od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego wydanego przez sąd, jeżeli egzekucja prowadzona przez komornika sądowego była bezskuteczna. Oceny dokonano na podstawie losowo wybranych akt 5 wierzycielek pobierających świadczenia z funduszu alimentacyjnego tj. 38,46% świadczeń wypłaconych w drugim miesiącu okresu zasiłkowego 2013/2014 ustalonych na bazie podstawie sprawozdań jednostki z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o pomocy osobom uprawnionym do alimentów na IV kwartał 2013r.,

- prawidłowość podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych polegających na przekazywaniu komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych pochodzących z wywiadu alimentacyjnego i oświadczenia majątkowego, zobowiązaniu bezrobotnego dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotny lub poszukujący pracy, w razie powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy, przekazywaniu do Powiatowego Urzędu Pracy informacji o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego lub o utracie statusu dłużnika alimentacyjnego, złożeniu wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny (Dz. U. 1997r. Nr 88 poz. 553 z późn.zm.),

(Akta kontroli, str. 26-44)

- poprawność dokumentowania działań podjętych wobec dłużników alimentacyjnych, a także wydawania decyzji administracyjnych w sprawach uznania dłużników alimentacyjnych za uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych zgodnie z zapisami ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,

(Akta kontroli, str. 35)

- prawidłowość postępowania administracyjnego w zakresie przyznawania prawa do zasiłku dla opiekunów. Postępowanie było zgodne z zapisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, która określała warunki nabywania oraz zasady ustalania i wypłacania zasiłków dla opiekunów osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem decyzji przyznającej prawo do świadczenia pielęgnacyjnego.

Z losowo wybranych akt 10 świadczeniobiorców pobierających zasiłek dla opiekunów w miesiącu czerwcu 2014r. tj. 4,78 % świadczeń ustalonych na podstawie sprawozdania jednostki z realizacji zadań przewidzianych w ustawie o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów ustalono, że organ wywiązał się z obowiązku poinformowania - w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie ustawy - osób, którym przysługiwało świadczenie pielęgnacyjne do dnia 1 lipca 2013 r., o możliwości złożenia wniosku o przyznanie zasiłku dla opiekuna oraz o warunkach nabywania do niego prawa. Postępowania w sprawie ustalenia prawa do zasiłku dla opiekuna organ właściwy ustalający prawo do świadczeń pielęgnacyjnych wszczynał na wniosek osoby ubiegającej się o zasiłek dla opiekuna. Wnioski były składane maksymalnie w terminie 4 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 15 września 2014r.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące uchybienia w zakresie:

- Decyzje administracyjne przyznające uprawnienia do zasiłków rodzinnych z tytułu samotnego wychowywania dziecka, zasiłków dla opiekunów a także świadczeń z funduszu alimentacyjnego wydane w okresie zasiłkowym 2013/2014 nie były opatrzone stosowną formułą o opłacie skarbowej zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2014r. poz. 1628 z późn. zm.) w stanie prawnym obowiązującym w okresie podlegającym kontroli.

- W części prowadzonej dokumentacji dotyczącej przyznawania prawa do zasiłków rodzinnych z tytułu samotnego wychowywania dziecka, zasiłku dla opiekunów, a także świadczeń z funduszu alimentacyjnego w badanym okresie zasiłkowym w części nagłówkowej organ został oznaczony jako Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Chełmnie, co jest niezgodne z zapisem art. 20 ust. 2 w związku z art. 3 pkt 11 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

- Decyzją administracyjną znak: SR.SP.4300.170.13.14 z dnia Organ przyznał Pani J. G. prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecko na okres od dnia 01.11.2013r. do 31.10.2014r. Na podstawie przedłożonej kontrolującym dokumentacji ustalono, że wnioskodawczyni po uzyskaniu w/w świadczeń wypełniła art. 25 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych powiadamiając o zmianie mającej wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych poprzez dostarczenie kserokopii Umowy o pracę zawartej w dniu 07.01.2014r. (data wpływu dokumentu do MOPS 29.01.2014r.).

W związku z nie dokonaniem przez organ właściwy ponownej weryfikacji dochodu wnioskodawczyni na podstawie art. 5 ust. 4b w/w ustawy zespół kontrolny zwrócił się w dniu 12 marca 2015r. z zapytaniem do jednostki kontrolowanej o podanie przyczyn braku powyższej weryfikacji

(Akta kontroli, str. 86-90 oraz 99)

Z uzyskanej odpowiedzi znak: MOPS.081.2.2015 z dnia 20 marca 2015r. wynika, iż, ... *Z chwilą uzyskania w dniu 29 stycznia kserokopii umowy o pracę, organ poinformował stronę o konieczności dostarczenia zaświadczenia o wysokości osiągniętego dochodu. Strona nie dopełniła tego obowiązku, pomimo, że pracownik przekazał taką informację (oświadczenie strony w załączeniu), wobec czego nie było możliwości dokonania weryfikacji dochodu uprawniającego do pobierania zasiłku rodzinnego i dodatku z tytułu samotnego*

wychowywania dziecka. W dniu 20 marca 2015r. strona dostarczyła zaświadczenie pracodawcy o zatrudnieniu i uzyskanym dochodzie netto za luty 2014r. Po dokonaniu ponownej weryfikacji dochodów uwzględniając dochód uzyskany w lutym 2014r. od m-ca marca 2014r. strona nie spełniała kryterium dochodowego do uzyskania zasiłku rodzinnego na dziecko oraz dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka. Zgodnie z zaświadczeniem pracodawcy strona była zatrudniona od 07 stycznia do 13 października 2014r., zatem nie spełnienie kryterium dochodowego wystąpiło od marca do października 2014r.”.

Dodatkowo do odpowiedzi organu właściwego dołączono oświadczenie strony z dnia 20 marca 2014r., iż, „...zostałam poinformowana przez pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmnie w styczniu 2014r. o konieczności dostarczenia zaświadczenia o wynagrodzeniu jednakże pracodawca nie wydał zaświadczenia bo miałam umowę na okres próbny do 30.04.2014r.”. Pod oświadczeniem strona zawarła dopisek, że w/w sytuacja nie była jej złą wolą tylko niedopatrzaniem.

Ponadto do odpowiedzi organu załączono także zaświadczenie z dnia 16.03.2015r., że Pani J. G. była zatrudniona od dnia 07.01.2014r. do dnia 13.10.2014r. uzyskując z tytułu zatrudnienia wynagrodzenie w miesiącu lutym 2014r. w wysokości 1.237,20 zł netto.

(Akta kontroli, str. 100-102)

W związku z powyższym na podstawie przedłożonego kontrolującym wniosku strony z dnia 10 września 2013r. o przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków z tytułu samotnego wychowywania dziecka oraz rozpoczęcia roku szkolnego zespół kontrolny ustalił, że miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę wyniósł 67,42 zł. Z zaświadczenia pracodawcy z dnia 16 marca 2015r. wynika, że strona w pierwszym pełnym miesiącu tj. lutym 2014r. uzyskała wynagrodzenie w wysokości 1.237,20 zł. Miesięczny dochód rodziny od miesiąca lutego 2014r. w przeliczeniu na osobę wyniósł 686,02 zł (1237, 20 zł: 2 osoby =618,60 zł + 67,42 zł = 686,02 zł).

Mając powyższe na uwadze zespół kontrolny ustalił, że strona nie spełniała kryterium dochodowego, które w okresie zasiłkowym 2013/2014 wynosiło 539 zł uprawniającego do pobierania zasiłku rodzinnego i dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka od miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty tj. od marca do października 2014r.

Za wskazane uchybienia odpowiedzialność ponosi osoba upoważniona przez Burmistrza Miasta Chełmna do wydawania i podpisywania decyzji administracyjnych Kierownik

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Pani ██████████.

Do ustaleń kontroli zawartych w Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zostały zgłoszone zastrzeżenia do kontroli.

W Projekcie wystąpienia pokontrolnego nie dokonano żadnych sprostowań/ skreśleń/ uzupełnień.

W związku z powyższymi ocenami, uwagami i wnioskami zalecam Pani ██████████ Kierownikowi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chełmnie podjęcie następujących działań w celu wyeliminowania stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości, a w szczególności do:

- stosowania w części nagłówkowej wydawanych decyzji administracyjnych w sprawie uprawnień do świadczeń rodzinnych pieczęci zgodnie z zapisem art. 20 ust.1 w związku z art. 3 pkt 11 ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- umieszczania na wydawanych decyzjach administracyjnych informacji o opłacie skarbowej stosownie do przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2014r. poz. 1628),
- dokonanie zwrotu części dotacji w wys. 2.208 zł. pobranej w nadmiernej wysokości w rozumieniu art. 169 ustawy o finansach publicznych wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, na rachunek bankowy Kujawsko – Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Bydgoszczy (Wydział Finansów i Budżetu) o numerze: 59 1010 1078 0074 0322 3100 0000.

Kwotę dotacji przypadającej do zwrotu ustalono na podstawie art. 5 ust. 4b ustawy o świadczeniach rodzinnych zgodnie, z którym w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy dochód ich ustala się na podstawie dochodu członka rodziny, dochodu osoby uczącej się lub dochodu dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, powiększonego o kwotę uzyskanego dochodu z miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód została osiągnięty, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w dniu ustalania prawa do świadczeń rodzinnych.

Wnioskodawczyni po uzyskaniu od dnia 01 listopada 2013r. do dnia 31 października 2014r. prawa do: zasiłku rodzinnego w wysokości 106 zł miesięcznie do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka w wysokości 170 zł miesięcznie wypełniła art. 25 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych powiadamiając o zmianie mającej wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych poprzez dostarczenie do MOPS w Chełmnie

kserokopii Umowy o pracę zawartej w dniu 07.01.2014r.

Organ właściwy nie dokonał weryfikacji w związku z art. 5 ust. 4b ustawy i dopiero w dniu 05 marca 2015r. (w trakcie trwających czynności kontrolnych w jednostce kontrolowanej) wezwał stronę do złożenia wyjaśnień w sprawie okoliczności mających wpływ na prawo do pobierania świadczeń rodzinnych.

Na podstawie przedłożonego kontrolującym wniosku strony z dnia 10 września 2013r. o przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków z tytułu samotnego wychowywania dziecka oraz rozpoczęcia roku szkolnego ustalono, że miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę wyniósł 67,42 zł. Z zaświadczenia pracodawcy wnioskodawcy z dnia 16 marca 2015r. wynika, że strona w pierwszym pełnym miesiącu tj. lutym 2014r. uzyskała wynagrodzenie w wysokości 1.237,20. W związku z powyższym miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę wyniósł 686,02 zł ($1237,20 : 2 \text{ osoby} = 618,60 \text{ zł} + 67,42 \text{ zł} = 686,02 \text{ zł}$).

Zgodnie z zaświadczeniem pracodawcy strona była zatrudniona od 07 stycznia do 13 października 2014r., zatem zgodnie z art. 5 ust. 4b ustawy nie spełnienie kryterium dochodowego nastąpiło od miesiąca następującego po miesiącu, w którym dochód został osiągnięty tj. od marca do października 2014r. ($106 \text{ zł} - \text{zasiłku rodzinnego} - \times 8 \text{ miesięcy} + 170 \text{ zł} - \text{dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka} - \times 8 \text{ miesięcy} = 2.208 \text{ zł}$).

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje kierownik jednostki kontrolowanej a drugi egzemplarz pozostaje w aktach kontroli.

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092) oczekuję od Pana w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

.....
(podpis i pieczęć Wojewody)